

AU § 2:32

Dnr. KS 2014/345-106

Österåkers kommuns yttrande över förslag till ny förbundsordning för Kommunalförbundet Norrvatten samt modell för medlemmarnas avgifter

Arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Anta ändrad förbundsordning i enlighet med tjänsteutlåtande, daterat 2014-01-14.
2. Anta ny taxemodell, med en del fast och en del rörlig, som bygger på förbrukning.
3. Bibehållen modell för andelsbestämning av förbundets tillgångar och skulder.

Sammanfattning

Styrelsen för Kommunalförbundet Norrvatten har beslutat att remittera till samtliga medlemskommuner för yttrande dels förslag till ny förbundsordning för Norrvatten, dels förslag till en ny kostnadsfördelningsmodell, innebärande en del fast och en rörlig, som bygger på förbrukning.

Förslaget omfattar inga förändringar avseende andelsbestämning av förbundets tillgångar och skulder.

Beslutsunderlag

Kommunkansliets tjänsteutlåtande daterat 2014-01-14.

Förslag till beslut

Michaela Fletcher Sjöman (M) yrkar bifall till kommunkansliets beslutsförslag innebärande att

1. Anta ändrad förbundsordning i enlighet med tjänsteutlåtande, daterat 2014-01-14.
2. Anta ny taxemodell, med en del fast och en del rörlig, som bygger på förbrukning.
3. Bibehållen modell för andelsbestämning av förbundets tillgångar och skulder.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om arbetsutskottet beslutar enligt Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkanden och finner att så är fallet.

Expedieras

- Kommunalförbundet Norrvatten
- Akten

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor
Datum 2014-01-14
Dnr KS 2013/345 - 106

Till Kommunstyrelsen

Österåkers kommuns yttrande över förslag till ny förbundsordning för Kommunalförbundet Norrvatten samt modell för medlemmarnas avgifter

Sammanfattning

Styrelsen för Kommunalförbundet Norrvatten har beslutat att remittera till samtliga medlemskommuner för yttrande dels förslag till ny förbundsordning för Norrvatten, dels förslag till en ny kostnadsfördelningsmodell, innebärande en del fast och en rörlig, som bygger på förbrukning. Förslaget omfattar inga förändringar avseende andelsbestämning av förbundets tillgångar och skulder.

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. anta ändrad förbundsordning i enlighet med tjänsteutlåtande, daterat 2014-01-14,
2. anta ny taxemodell, med en del fast och en del rörlig, som bygger på förbrukning,
3. bibehållen modell för andelsbestämning av förbundets tillgångar och skulder.

Bakgrund

Styrelsen för Kommunalförbundet Norrvatten har beslutat att remittera till samtliga medlemskommuner för yttrande, dels förslag till ny förbundsordning för Norrvatten, dels förslag till en ny kostnadsfördelningsmodell. På uppdrag av Kommunalförbundet Norrvatten har underlaget utarbetats av konsultfirman KPMG (utredaren).

Förslaget till ny förbundsordning innebär i korthet bl. a. att förbundet byter form från kommunalförbund med förbundsfullmäktige till förbund med *direktion*. Vidare omfattar förslaget ett antal åtgärder vilka syftar till att stärka och förbättra medlemmarnas insyn i och information i förbundet, liksom en modell för ett löpande samråd mellan förbundet och medlemmarna. Förslaget omfattar vidare en ny taxemodell, med en del fast och en del rörlig, som bygger på förbrukning. Till skillnad från tidigare regleras taxans konstruktion inte i förslaget till ny förbundsordning. Förslaget omfattar inga förändringar vad avser den hittills gällande modellen för andelsbestämning av förbundets tillgångar och skulder.

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningen delar utredarens bedömningar och tillstyrker förslaget till ny förbundsordning och ändrad taxemodell.

Den hittillsvarande styrmodellen med förbundsfullmäktige anses föråldrad och tungrodd. Att istället införa ett förbund med direktion innebär att färre personer utgör den formella ledningen för förbundet och att ett steg bortfaller för att nå erforderliga politiska beslut, vilket i sin tur underlättar möjligheterna till snabbare och enklare beslutsgång än vad som tidigare gällt. Dock ska även i fortsättningen respektive medlemskommuners kommunfullmäktige fatta beslut i principiella frågor och ärenden av större vikt.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningen ser positivt på förslaget som även innebär att förbundets styrning och ledning stärks och effektiviseras genom ett tydliggörande av förbundets uppdrag i enlighet med medlemmarnas obligatoriska uppgifter enligt särskild lagstiftning:

- Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
- Övrig lagstiftning eller tjänsteområde där kommunalförbundet innehar särskild kompetens.

Beträffande eventuella tilläggstjänster ska dessa enbart belasta den eller de medlemskommuner som efterfrågar sådana.

Medlemmarnas ökade rätt och möjligheter till insynsrett beaktas på ett bra sätt genom att

- Förbundet kvartalsvis ska överlämna prognos över utfallet, såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt,
- Förbundet utan anmodan ska till medlemmarna redovisa principiella ärenden och ärenden av större vikt,
- Förbundet ska på anmodan av medlem överlämna den information medlemmen efterfrågar,
- Förbundet ska ha en eller flera samrådsgrupper, vilka ska informeras om förbundets ekonomi och verksamhet. Förbundet ska inhämta samrådsgruppernas råd och anvisningar.

Den föreslagna taxemodellen motsvarar medlemmarnas förbrukning under de senaste fem åren och ligger till grund för beräkning av den fasta delen (70%) och 2013 års förbrukning utgör den rörliga delen (30%). Utredaren har därigenom lagt ett förslag som innebär en taxa som svarar upp mot begreppen enkelhet, rättvisa och transparens. Ambitionen är även att eftersträva en taxemodell som gör det möjligt för förbundet att ta in nya medlemmar.

Vidare regleras inte taxans konstruktion i förbundsordningen utan beslutas av direktionen, vilket innebär att justering av taxan kan ske utan särskilda – och många gånger tidsfördröjande – beslut om ändring av förbundsordningen.

Utredaren har även presenterat ett förslag till reglementet för Kommunalförbundet Norrvatten. Reglementet omfattar t. ex. gängse regler och villkor för sammanträden, kallelse, jäv m.m. och gäller således förbundets interna arbetsordning, varför förvaltningen inte har något att anföra i denna del.

Under den tid då förvaltningen har berett ärendet har det kommunala bolaget Roslagsvatten AB framfört vissa angelägna synpunkter avseende vikten av samråd med bolaget. Förvaltningen gör bedömningen att bolaget, på ett adekvat sätt framöver kommer att beredas goda möjligheter till samråd och dialog med såväl förbundet som med berörda medlemskommuner.

Bilagor

Norrvatten Förbundsstyrelsens remissunderlag avseende förslag till ny förbundsordning, taxemodell m.m.

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Sören Karlsson
Tf. Samhällsbyggnadschef

Kommentarer och iakttagelser avseende "Översyn av Norrvattens förbundsordning", diarienummer 772/206

Norrvatten har i samband med revidering av sin förbundsordning sänt ut ett förslag till medlemskommunerna för yttrande. Detta skedde 2013-09-25 och kommunerna har fram till februari 2014 på sig att inkomma med synpunkter/kommentarer. Roslagsvatten har av styrelsen i Knivstavatten AB fått i uppdrag att granska förslaget utifrån de för Roslagsvatten/Knivstavatten relevanta perspektiven.

Det skulle vara fördelaktigt om Roslagsvattens yttrande fick gälla för samtliga i sammanhanget berörda medlemskommuner.

Kommentarer

Utlösande för revideringen av förbundsordningen var ett taxeförslag som under hösten 2012 av olika skäl inte godtogs. I samband med detta beslutades av förbundsstyrelsen att göra en översyn av hela förbundsordningen. Några kommentarer:

1. Den stora avvikelser från den tidigare förbundsordningen innebär att förbundets beslutande organ föreslås utgöras av en direktion i stället för ett fullmäktige.
Detta är helt en politisk fråga och berör inte Roslagsvattens verksamhet.
2. Förslaget innebär att taxekonstruktionen läggs i bilageform, vilket påtagligt förenklar revidering av densamma.
En bra förändring.
3. I §7. *Samrådsgrupp* föreslås ett inrättande av ett medlemsforum benämnt samrådsgrupp, i vilken ska ingå kommunchef och ekonomichef.
En svårighet och en källa till irritation har varit att Roslagsvatten inte har varit en naturlig part vid (i första hand) tekniska och ekonomiska frågeställningar.
Roslagsvatten föreslår att den nya förbundsordningen tydligt anger, i denna paragraf eller ännu hellre inledningsvis för att gälla hela regelverket, att även om det är kommunerna som är medlemmar i förbundet, lämpligheten i att ta tillvara den sakkunskap som finns tillgänglig i olika avseenden. I detta fall Roslagsvatten.
4. §10. *Dialog* vänder sig till kommunerna och ger anledning till samma kommentar som i punkten 3 ovan.
5. I §11. *Initiativrätt* är formuleringarna enbart riktade mot kommunerna och ger upphov till samma kommentar som i punkten 3 ovan.
6. I §16. *Kostnadsfördelning* är formuleringarna enbart riktade mot kommunerna och ger upphov till samma kommentar som i punkten 3 ovan.

7. §19. *Inträde av ny medlem* saknar någon slags formulering avseende hur en eventuell "inträdesbiljett" skall betraktas eller övervägas.
8. Det föreliggande förslaget till förbundsordning anger i §16. *Kostnadsfördelning* enbart övergripande principer för avgifter och faktureringsintervaller.
Dessa kan accepteras som principer av Roslagsvatten. Vi vill dock påpeka att det avgörande för vår verksamhet är att den detaljerade taxan formuleras som en transparent och prognostiserbar modell och att vi ges möjlighet att bedöma taxeförslaget när det kommer ut på remiss.

Åkersberga den 20 december 2013

Tomas A

Norrvattens medlemskommuner

Datum
2013-10-21

Handläggare
Tord Andersson

Diariumnummer
914/206

Projektnummer

Begäran om kommunens yttrande över förslag till ny förbundsordning för Kommunalförbundet Norrvatten

På uppdrag av Norrvattens styrelse har förvaltningen utarbetat ett förslag till ny förbundsordning för Norrvatten. Arbetet har utförts i samarbete med medlemskommunernas kommunchefer.

Det av förbundsstyrelsens behandlade förslaget remitteras härmed till medlemskommunerna för yttrande.

Remissvar ska vara Norrvatten tillhanda *senast den 28 februari 2014*.

Efter eventuella ändringar kommer ett slutgiltigt förslag att behandlas av förbundsstyrelsen den 9 april 2014 för att därefter fastställas av Norrvattens förbundsfullmäktige den 20 maj 2014.

Då ärendet avser förändringar i förbundsordningen ska förbundsfullmäktiges beslut, för att vinna laga kraft, överlämnas till medlemskommuners fullmäktige för godkännande under hösten 2014. En ny förbundsordning ska enligt planeringen kunna börja gälla från och med den 1 januari 2015.

Den nya förbundsordningen har följande inriktning:

- Grunduppdraget ska vara tydligt utifrån gällande lagstiftning och vara finansierat genom vattenavgift och anslutningsavgift.
- Förbundet ska kunna genomföra tilläggsuppdrag som ska finansieras med full kostnadstäckning.
- Den nya kostnadsfördelningsmodellen ska bygga på enkelhet, rättvisa och transparens.
- Andelsfördelningen ska beräknas på samma sätt som tidigare.
- Den politiska styrningen ska ske genom en direktion där varje medlemskommun ska ha en ordinarie ledamot och en ersättare. Totalt 14 ledamöter och 14 ersättare.
- Förbundets strategiska frågor ska beredas av en samrådsgrupp med kommunchef och ekonomichef från medlemskommunerna. Därefter fattas beslut i direktionen.

Norrvatten

Post Box 2093, 169 02 Solna Telefon 08-627 37 00 Telefax 08-627 53 30 E-post info@norrvatten.se Webbplats www.norrvatten.se

Besök Huvudkontor: Skogsbacken 6, Sundbyberg Görvålverket, Vattenverksvägen 20, Järfälla Vattenmätarverkstad: Borghöjdsvägen 5, Spånga

Närmare upplysningar i ärendet lämnas av:

VD Hans Håkansson, hans.hakansson@norrvatten.se

Adm. chef Tord Andersson, tord.andersson@norrvatten.se

Vx.tel. 08-627 37 00.

*Bilagor: Förbundsstyrelsen beslut § 55, 2013-09-25
KPMG:s konsultrapport "Översyn av förbundsordning och
kostnadsfördelningsmodell"
Förslag - Reviderad förbundsordning för Kommunalförbundet Norrvatten
Förslag - Reglemente för Kommunalförbundet Norrvatten*

Med vänlig hälsning
Norrvatten

Hans Håkansson
VD

Tord Andersson
Administrativ chef

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2013-09-25

Sid

1 (15)

Diarienummer

813/203

Norrvatten
Förbundsstyrelsen

Tid och plats 2013-09-25, 16.00 – 17.30
Norrvattens huvudkontor, Skogsbacken 6, Sundbyberg

Närvarande Se närvarolista på nästa sida

Övriga deltagare Hans Håkansson, Vd
Tord Andersson, Avd. chef
Dan Jacobsson, Projektchef
Pär Aleljung, Avd. chef
Hans Gillsbro, Avd. chef
Börje Josephsson, Processchef
Tommy Giertz, Utredningsingenjör

Utses att justera Erik Andersson

Justeringens tid och plats 2013-10-10
Norrvattens Huvudkontor, Skogsbacken 6, Sundbyberg

Underskrifter

Tord Andersson, sekreterare

Lars-Erik Salminen, ordförande

Erik Andersson, justerande

Paragrafer

40 - 61

Anslag/bevis Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Norrvatten, Förbundsstyrelsen

Datum Sammanträdesdatum Datum för anslags uppsättande Datum för nedtagande
2013-09-25 2013-10-17 2013-11-07

Förvaringsplats för protokollet Förvaltningsbyggnaden, Skogsbacken 6, Sundbyberg

Underskrift

Tord Andersson, sekreterare

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2013-09-25

Sid
2 (15)

Diarienummer
813/203

Norrvatten
Förbundsstyrelsen

Kommun	Ledamöter			Tjänstgörande ersättare	Ersättare		
Danderyd	Inger Olsson-Blomberg	M	X		Elwe Nilsson, Vallentuna	M	-
Sollentuna	Birgitta Schwinn	M	X		Kjell Jansson, Norrtälje	M	-
Solna	Lars-Erik Salminen	M	X		Björn Lindfors, Järfälla	M	X
Täby	Erik Andersson	M	X		Anders Flodin, Vaxholm	M	X
Upplands Väsby	Vakant	M	-		Hans Beausang, Sundbyberg	M	X
Solna	Peter Edholm	FP	X	P.Gibson l o m § 45	Per Gibson, Sollentuna	FP	X
Österåker	Börje Löfvén	C	X		Lars Berglöf, Knivsta	S	X
Järfälla	Leena Jungfors	S	X		Catharina Andersson, U-Bro	S	-
Sigtuna	Ronnie Lundin	S	X		Samad Masrou, Solna	S	-
Sundbyberg	Jonas Nygren	S	X	L.Berglöf fr o m § 53	Olof Pontusson, Täby	S	X

X = Närvarande

- = Frånvarande

Justerades sign

Ultdragsbestyrkare

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2013-09-25

Sid

11 (15)

Diariumnummer

813/203

Norrvatten
Förbundsstyrelsen

Förvaltningen har utifrån utredningen diskuterat olika scenarier för mätarverkstadens framtid och utfört en översiktlig konsekvensanalys.

Såväl utredningen som förvaltningens PM har genomgåts och diskuterats vid möten med styrelsens presidium.

Bilaga 10 (Utredning kallvattenmätare Norrvatten)

Bilaga 11 (PM - Olika scenarier för Mätarverkstadens framtid)

Styrelsen beslutade

att verksamheten i fortsättningen ska anpassas till alternativ 2 enligt PM – Mätarverkstaden 2013-09-11,

att genomföra en upphandling av mätarverkstadens provningsverksamhet

Förslag till ändringar i Norrvattens förbundsordning

§ 55

Förbundsstyrelsen beslutade vid sitt styrelsemöte den 2012-11-07 att göra en översyn av den nuvarande förbundsordningen. Enligt styrelsens direktiv skulle arbetet ske i nära samarbete med medlemskommunerna.

Beredningen av ärendet påbörjades i februari 2013 och har sedan bedrivits i nära samarbete med medlemskommunernas kommunchefer och med biträde av konsultföretaget KPMG.

Arbetsgruppens motiv och kommentarer till den föreslagna nya förbundsordningen finns i KPMG:s konsultrapport med bilagor som också delgavs styrelsen i samband med utskicket av styrelse-protokollet från styrelsemötet 2013-06-13.

Några synpunkter eller förslag till ändringar i tjänstemannaförslaget har ännu inte inkommit till förvaltningen.

Bilaga 12 (KPMG:s konsultrapport med bilagor)

Bilaga 13 (Förslag till ny förbundsordning med reglemente för direktionen)

Styrelsen beslutade

att remittera förslaget till ny förbundsordning för Norrvatten till medlemskommunerna för yttrande.

att remisstiden ska vara oktober 2013 – februari 2014

Kommunalförbundet Norrvatten
Översyn av förbundsordning
och kostnadsfördelningsmodell
Konsultrapport

Offentlig sektor
KPMG AB
2013-06-15
Antal sidor: 5
Antal bilagor: 2

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Bakgrund	3
3. Uppdraget	3
4. Genomförande	4
5. Våra iakttagelser och förslag	4
5.1 Synpunkter från medlemskommunerna	4
5.2 Förbundets styrmodell	5
5.3 Förbundets styrning i övrigt	6
5.4 Modell för kostnadsfördelning	7

1. Sammanfattning

KPMG har av Kommunalförbundet Norrvatten fått i uppdrag att göra en översyn av förbundsordningen samt föreslå en ny kostnadsfördelningsmodell

Vi har tagit fram ett förslag till ny förbundsordning, innebärande att förbundet byter form från kommunalförbund med förbundsfullmäktige till förbund med direktion. Vi har också tagit fram förslag till reglemente för den nya organisationen.

Utöver förändrad form för den politiska styrningen och ledningen av förbundet föreslår vi ett antal åtgärder som syftar till att stärka och förbättra medlemmarnas insyn i och information i förbundet liksom en modell för ett löpande samråd mellan förbundet och medlemmarna.

Vi redovisar en ny taxemodell, med en del fast och en del rörlig, som bygger på förbrukning. Vi föreslår att förbundet bibehåller nuvarande modell för andelsbestämning av förbundets tillgångar och skulder.

2. Bakgrund

Kommunalförbundet Norrvatten bildades år 1926 och samma år antogs den första förbundsordningen. Den har därefter reviderats vid flera tillfällen för att anpassas till såväl förändrad verksamhet som ändrad lagstiftning.

För närvarande ingår följande 14 kommuner i förbundet: Danderyd, Järfälla, Knivsta, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker

Under vintern/våren 2012 besökte Norrvattens förbundsledning samtliga medlemskommuner för att diskutera en ny avgiftsmodell i syfte att kunna skapa bättre planeringsförutsättningar och därmed öka möjligheterna att nå såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska mål.

I samband med detta framfördes från flera håll önskemål om en mera genomgripande översyn av förbundsordningen.

3. Uppdraget

KPMG:s uppdrag har formulerats som att:

- Göra en översyn av förbundsordningen samt tydliggörande av förbundets uppdrag
- Föreslå en ny modell för hur kostnaderna skall fördelas mellan medlemmarna

Uppdraget har utförts av seniorkonsulterna Mats Lundberg och Sara Linge.

4. Genomförande

Vi har för uppdragets genomförande genomfört följande åtgärder:

- Vi har intervjuat kommundirektör i respektive kommun eller den som kommundirektören anvisat. Svar saknas från Österåkers och Upplands Bro kommuner.
- Vi har intervjuat företrädare för Norrvatten och Roslagsvatten.
- Vi har haft avstämningar med företrädare för medlemskommunerna och förbundet.
- Vi har gått igenom relevanta dokument från förbundet och andra förbund/bolag med liknande uppdrag.
- Vi har vidare hämtat in uppgifter från tillgängliga statistikbaser rörande befolkning, arealer, m.m.

Vi vill slutligen understryka att vi under arbetets gång samlat in en betydande mängd information och uppgifter om förbundet och närliggande verksamheter. Vi har i denna rapport valt att endast redovisat de delar därav som har högst relevans för vårt uppdrag.

5. Våra iakttagelser och förslag

5.1 Synpunkter från medlemskommunerna

Den övergripande bilden som ges av intervjuunderlaget är att Norrvattens verksamhet på det stora hela fungerar bra och medlemskommunerna är nöjda med verksamhet och utförande.

Norrvatten är idag ingen stor fråga i kommunerna och man styr verksamheten genom sina representanter i förbundsfullmäktige och genom den kontinuerliga dialogen på tjänstemannanivå i sakfrågor.

Det tycks inte finnas några interna diskussioner kring Norrvattens verksamhet i kommunerna idag. Det som diskuterats har varit tidigare förslag på ny taxekonstruktion, tidigare utökning av förbundet med fler medlemmar samt i de fall kommunen varit berörda av större ledningsprojekt.

Flera av kommunerna anser att en ny taxekonstruktion med fördel kan innehålla en större fast del och en mindre rörlig del för att täcka kommunförbundets fasta produktionskostnader. Taxekonstruktionen ska vara enkel och transparent. Flera kommuner ställer sig positiva till tidigare förslag men önskar längre tid för beredning av frågan internt i kommunen när förslaget från förbundet har lagts. Tidigare process upplevs ha haft ett allt för kort tidsperspektiv.

I intervjuerna har också framkommit synpunkter på ägarandelar. Dagens konstruktion som bygger på historiska data upplevs som förlegad och inaktuell då förbundet successivt utökats med fler medlemmar. Önskemål om direktion där alla kommuner har en representant har uttryckts. Vid

förändring till direktion istället för fullmäktige har framförts önskemål om regelbunden och lätthanterlig information om förbundets löpande verksamhet till medlemskommunerna.

Vattenförbrukning och invånarantal är de delar som istället lyfts fram som lämpliga grunder för kommunernas ägarandel.

Dagens organisation med förbundsfullmäktige upplever flera fungerar väl men man vill ändå förändra organisationen till en mer modern organisation med direktion.

Miljöaspekten omnämns i några intervjuer som en del som borde lyftas i nya förbundsordningen som en uppgift för förbundet. Ansvar för miljövänlig produktion och för det större ansvaret för hantering av Mälaren bör lyftas. Även taxan bör konstrueras med en miljömässig hänsyn. Mätning av mängd levererat vatten vid kommungränsen bör fortsätta med samma precision som idag såväl ur miljöhänsyn som för information om spill/läckage i den egna kommunen.

5.2 Förbundets styrmodell

Kommunalförbund kan ha två styrmodeller – förbundsfullmäktige med förbundsstyrelse eller direktion. Ett försök att redovisa skillnader mellan de olika formerna är inte helt lätt då de är identiska på samtliga punkter utom ett par. För båda gäller att budgetsammanträdet är offentligt och skall annonseras i vanligt ordning för sådana sammanträden. Övriga sammanträden för en direktion är slutna, men öppna hos fullmäktige i ett sådant förbund. Den avgörande skillnaden är att direktionen har en beslutsnivå mindre. Direktionen är ju ”både” förbundsstyrelse och fullmäktige. Det betyder att besluten i en direktion går snabbare, uppskattningsvis vinnas för varje ärende ca en månad. Nackdelen är ju, om man tycker det är en nackdel, att representationen från medlemmarna blir lägre med direktion. Men alla medlemmar är tillförsäkrade en plats i den beslutande församlingen. Värderingen av om detta är en fördel eller en nackdel beror helt på vilken fråga förbundet hanterar. Driver man en utpräglad teknisk fråga eller en fråga som är styrd i hög grad, blir ju det politiska inflytandet mindre och sannolikt också intresset att sitta i ett sådant förbund. Och omvänt om spelrummet för politiken är stort är det förmodligen större intresse att vara med.

Förbundets nuvarande styrmodell är förbundsfullmäktige med förbundsstyrelse. Vi anser att modellen är föråldrad, tungrodd och alltför komplicerad för de utmaningar förbundet står inför. En genomgång av de ärenden som behandlas i förbundsfullmäktige visar få beslutsärenden - årsredovisning, budget samt valärenden.

Vi anser att den nuvarande styrmodellen med förbundsfullmäktige och förbundsstyrelse bör avvecklas och ersättas av en direktion. Det innebär att färre personer utgör den formella ledningen för förbundet och att ett steg bortfaller för att nå erforderliga politiska beslut, vilket torde underlätta möjligheterna till snabbare och enklare beslutsgång än vad dagens system gör. I större principiella frågor ska medlemskommunernas fullmäktige avgöra.

Vi har gjort ett förslag till förbundsordning som innebär att varje medlemskommun utser en ledamot och en ersättare till direktionen. Ordförandeskapet föreslår vi skall permanent innehas av den medlem som har störst andel i förbundet. Två vice ordförande skall finnas och innehavarna av dessa uppdrag skall utses för varje mandatperiod efter överenskommelse mellan medlemmarna.

Förslag till förbundsordning och reglemente återfinns som bilagor.

5.3 Förbundets styrning i övrigt

För att stärka och effektivisera förbundets styrning och ledning, förutom förändring av den politiska ledningen av förbundet, föreslår vi i den nya förbundsordningen ytterligare åtgärder, nämligen:

- Ett tydliggörande av förbundets uppdrag till att omfatta medlemmarnas obligatoriska uppgifter enligt följande lagar:
 - Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
 - Övrig lagstiftning eller tjänsteområde där kommunalförbundet innehar särskild kompetens

Konkret innebär det att förbundet svarar för produktion och distribution av dricksvatten till kommunernas anslutningspunkt, samt den information, rådgivning och laboratorieverksamhet som hör därtill.

Det som ligger kvar på kommunerna är samordningen av det totala arbetet enligt lagstiftningen. Medlemskommunerna har naturligtvis även i fortsättningen ansvar för sitt eget ledningsnät.

- Medlemskommunerna kan därutöver teckna särskild överenskommelse om att förbundet ska biträda kommunen i den omfattning som önskas inom lagstiftningsområdena:
 - Lag (2006:544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
 - Plan- och bygglag (2010:900)
 - Övrig lagstiftning eller tjänsteområde där kommunalförbundet innehar särskild kompetens

Tilläggsuppdrag ska enbart belasta den medlemskommun som efterfrågar dem. Förbundet ska ha faktisk kostnadstäckning för utförda tjänster från de medlemskommuner som tecknar överenskommelse. Underprissättning får inte förekomma.

- Förbundet skall kvartals överlämna prognos över utfallet såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt
- Förbundet skall utan anmodan till medlemmarna redovisa principiella ärenden och ärenden av större vikt
- Förbundet skall på anmodan av medlem överlämna den information medlemmen efterfrågar

- Förbundet skall ha en eller flera samrådsgrupper. Dessa skall informeras om förbundets ekonomi och verksamhet. Förbundet skall inhämta gruppernas råd och anvisningar.

5.4 Modell för kostnadsfördelning

Den modell för fördelning av förbundets kostnader som hittills använts bygger på hur mycket dricksvatten förbundet producerar och levererar till respektive kommun. Dricksvattenvolymen mäts vid kommungräns eller motsvarande och debiteras kommunerna efter det kubikmeterpris som varje år fastställs av förbundsfullmäktige. Taxan är till 100 % rörlig och förbundets intäkter är därmed helt och hållet beroende på hur mycket dricksvatten som förbrukas.

Under utredningstiden har vi försökt att finna en taxa som svarar upp mot begreppen enkelhet, rättvisa och transparens. Taxan ska även göra det möjligt för förbundet att ta in nya medlemmar. Vi har arbetat med såväl invånarantal, dag/nattbefolkning, antal vattenmätare, m.fl. parametrar i olika kombinationer. Vår åsikt är att nuvarande system att mäta förbrukning är den modell som bäst svarar upp mot angivna begrepp enkelhet, rättvisa och transparens. Taxans konstruktion bör inte regleras i förbundsordningen vilket är fallet för närvarande. Taxan måste kunna justeras utan ändring i förbundsordningen.

Önskemålen om en taxa med både en rörlig och fast del föreslås tillmötesgåas med att medlemskommunens förbrukning de senaste 5 åren ligger till grund för beräkning av den fasta delen (70 %) och att innevarande budgetårs förbrukning är den rörliga delen (30 %). Beslut om taxa och fördelning per kommun läggs av direktionen.

Andelsbestämningen av förbundets tillgångar och skulder föreslår vi beräknas på samma sätt som tidigare. "Efter förhållandet mellan den vattenmängd, som förbundet och dess företrädare levererat till förbundsmedlem, och den sammanlagda vattenmängd, som dessa levererat till förbundsmedlemmarna, allt räknat från förbundsverksamhetens början år 1929 till och med utgången av nästföregående kalenderår." (Förslag till förbundsordning § 15).

Vår bedömning är att föreslagen taxekonstruktion och andelsbestämning ger goda förutsättningar för en enkel hantering av eventuellt framtida medlemsansökningar till förbundet

KPMG dag som ovan

Mats Lundberg

BILAGA

FÖRSLAG - Reviderad förbundsordning för kommunalförbundet Norrvatten.

§ 1. Namn och säte

Kommunalförbundet benämns Norrvatten och har sitt säte i Sundbybergs kommun, Stockholms län.

§ 2. Medlemmar

Medlemmar i kommunalförbundet är kommunerna Danderyd, Järfälla, Knivsta, Norrtälje, Sollentuna, Sigtuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm, och Österåker.

§ 3. Ändamål

Ändamålet med kommunalförbundet är att inom förbundets geografiska område förse medlemmarna med tjänligt dricksvatten.

För fullgörande av ändamålet ska kommunalförbundet förvärva, anlägga och ansvara för drift och underhåll av vattenreningsverk, ledningsnät, pumpstationer, vattenreservoarer och andra för verksamheten nödvändiga anordningar.

§ 4. Uppgifter

Kommunalförbundets uppgift är att svara för produktion och distribution av dricksvatten till varje medlems förbindelsepunkt i kommungräns och för att för medlemmarnas räkning fullgöra delar av de uppgifter som det är obligatoriskt för en kommun att utföra enligt följande lagar:

- Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Plan- och bygglag (2010:900)
- Övrig lagstiftning eller tjänsteområde där kommunalförbundet har särskild kompetens

Utöver uppgifterna i första stycket kan kommunalförbundet mot särskild ersättning och/eller genom avtal åta sig andra till kärnverksamheten närliggande uppgifter under förutsättning att de inte strider mot den kommunala kompetensen. Som ytterligare villkor gäller att förbundet erhåller full kostnadstäckning för uppdraget samt att det särredovisas i förbundets budget och redovisning.

§ 5. Organisation och varaktighet

Kommunalförbundet är ett förbund med direktion. Direktionen kan inom sig inrätta utskott eller andra beredningsorgan.

Förbundet är bildat för obestämd tid.

§ 6. Förbundsdirektionen

Direktionen består av 14 ledamöter och 14 ersättare av vilka medlemmarna utser var sin ledamot och ersättare. Mandattiden ska vara fyra år räknat efter det årsskifte då allmänna val hållits.

Direktionen väljer för mandatperioden bland sina ledamöter ordförande och två vice ordförande (förste vice ordförande och andre vice ordförande). Ordförandeposten bör innehas av Solna stad. Förste vice ordförande bör innehas av Sundbybergs kommun och andre vice ordförande ska rotera efter överenskommelse mellan övriga medlemmar.

Beslut i direktionen fattas genom enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst.

Yttranderätt i direktionen har ledamot samt ersättare. Yrkanderätt har ledamot eller tjänstgörande ersättare i direktionen. Direktionen äger rätt att besluta om att annan företrädare för medlemskommun ska äga yttranderätt i direktionen.

§ 7. Samrådsgrupp

För hantering av medlemsfrågor som rör kommunalförbundets verksamhet ska medlemmarna i kommunalförbundet inrätta ett medlemsforum benämnt samrådsgrupp. Samrådsgruppen ska bestå av kommunchef och ekonomichef från medlemskommunerna.

Samrådsgruppen har till uppgift att hantera medlemsfrågor och att svara för medlemsdialogen med kommunalförbundet.

Direktionen ska i samråd med samrådsgruppen årligen föreslå en budget för kommunalförbundet.

Budgeten ska fastställas av direktionen före oktober månads utgång året före budgetåret.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten från och med kungörandet av det sammanträde med direktionen då budgeten ska fastställas.

§ 8. Revision

Kommunalförbundet ska ha tre förtroendevalda revisorer. Revisorerna utses bland de kommuner som inte har vare sig ordförande eller vice ordförande. Sundbybergs kommun väljer revisorer. Mandattiden för revisorerna ska vara fyra år räknat efter det årsskifte då allmänna val hållits.

Revisorerna utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Revisorerna upphandlar sakkunniga som på revisorernas uppdrag granskar förbundets verksamhet enligt en av revisorerna årligen fastställd plan.

Revisorernas berättelse ska jämte årsredovisningen vara klar senast den 15 april varje år. Varje medlemsfullmäktige behandlar ansvarsprövningen.

§ 9 Insyn och rapportering

Medlemmarnas kommunstyrelser har uppsiktsplikt över kommunalförbundet enligt kommunallagen och kan begära in de yttranden och upplysningar från kommunalförbundet som krävs för att fullgöra denna plikt.

Direktionen ska varje kvartal avlämna verksamhetsrapport med prognos över det ekonomiska utfallet.

Direktionen ska därutöver avlämna de rapporter över verksamheten som medlem i kommunalförbundet eller samrådsgruppen efterfrågar.

Direktionen svarar också, på eget initiativ, för att informera medlemmarna i kommunalförbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för kommunalförbundet eller någon av dess medlemmar.

Medlemskommunerna förbinder sig att till kommunalförbundet överlämna sådan information om kommunens verksamhet som kan vara av betydelse för förbundets verksamhet.

§ 10. Dialog

Direktionen och samrådsgruppen ska ha en löpande dialog om frågor som rör mål, inriktning, omfattning och kvalitet i verksamheten.

Direktionen och samrådsgruppen ska träffas för dialogmöten minst två gånger per år.

Vid dessa möten ska utöver frågor som rör mål, inriktning, omfattning och kvalitet sådana frågor som rör dialog och förtroende behandlas.

§ 11. Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av;

- Ledamot i direktionen
- Medlemskommun i kommunalförbundet genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen
- Organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt
- Revisorerna
- Samrådsgruppen om denna är överens om att väcka ärende samt
- Chefen för kommunalförbundets tjänstemannaorganisation

§ 12. Reglemente

För kommunalförbundet gäller reglemente som fastställts av medlemskommunerna.

§ 13. Tillkännagivanden

Kommunalförbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokollsjustering och övriga tillkännagivanden ska anslås på kommunalförbundets anslagstavla samt för kännedom på kommunalförbundets hemsida och samtliga medlemmars hemsidor.

§ 14. Arvoden och ersättningar

Arvoden och ersättningar till de förtroendevalda beslutas av Solna kommun.

§ 15. Andelsbestämning

Kommunalförbundets medlemmar har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder efter förhållandet mellan den vattenmängd, som förbundet och dess företrädare levererat till förbundsmedlem, och den sammanlagda vattenmängd, som dessa levererat till förbundsmedlemmarna, allt räknat från förbundsverksamhetens början år 1929 till och med utgången av nästföregående kalenderår.

§ 16. Kostnadsfördelning

Medlemmarnas avgifter till förbundet baseras på två komponenter; vattenavgift och anslutningsavgift. Vattenavgiften ska täcka förbundets kostnader för leverans av dricksvatten.

Direktionen lämnar årligen förslag på avgifter per kommun enligt taxa. Taxan fastställs av direktionen efter dialog med medlemskommunerna.

Medlemskommunerna fastställer årligen senast den 1 september den sammanlagda avgiften.

Medlemmarna ska utan anmodan till förbundet översända avgiften i förskott med en sjättedel den 20:e varannan månad med början i december.

§ 17. Lån, borgen och förvärv

Kommunalförbundet får ta upp lån intill sammanlagt högst 900 miljoner kronor.

Kommunalförbundet får inte träffa avtal om finansiell leasing, ingå borgen eller ställa annan säkerhet utan samtliga medlemskommuners godkännande.

Kommunalförbundet får dock träffa avtal om operativ leasing av datorer, personbilar och liknande.

För beslut om bildande, förvärv, överlåtelse eller nedläggning av bolag eller stiftelse krävs medgivande av samtliga medlemskommuner om värdet överstiger 5 miljoner kronor.

För förvärv eller avyttring av fast egendom krävs medgivande av samtliga medlemskommuner om värdet överstiger 25 miljoner kronor.

§ 18. Arkiv

Kommunalförbundet ansvarar för sitt arkiv.

§19. Inträde av ny medlem

Om ytterligare kommun eller sammanslutning av kommuner önskar bli medlem i förbundet ska sådan ansökan behandlas av direktionen. Beslut om antagande av ny medlem fattas av medlemskommunernas fullmäktige som också beslutar om de justeringar av förbundsordningen som kan föranledas av att ny medlem inträder i förbundet.

Beslutet är gällande när fullmäktigebesluten vunnit laga kraft

§ 20. Utträde och likvidation

Uppsägningstiden är tre år räknat från utgången av det år uppsägningen skedde.

Medlem som önskar utträda ska göra det skriftligt i rekommenderat brev.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan kommunalförbundet och den utträdande medlemmen ska bestämmas i ett särskilt avtal. Medlemmens andel av förbundets tillgångar och skulder enligt § 15 i denna förbundsordning ska därvid utgöra den huvudsakliga grunden till sådant avtal.

Om överenskommelse inte kan nås, ska frågan handläggas i den ordning som anges för tvister i § 21.

Skulle förbundet likvideras ska direktionen vara likvidator och tillgångarna fördelas efter bestämmelserna i § 15. Likvidator har rätt att förvandla egendom till kontanter. Verksamheten får fortsätta tillfälligt om det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska en slutredovisning över förvaltningen avges. Redovisningen ska innehålla en förvaltningsberättelse och redovisning av skiftet av kommunalförbundets tillgångar liksom anvisningar om hur det ska förfaras med förbundets handlingar.

§ 21. Tvister

Tvister mellan kommunalförbundet och en eller flera av medlemmarna ska i första hand lösas genom förhandlingar.

Kan inte uppgörelse inte nås genom förhandling ska tvisten lösas genom medling enligt reglerna för Stockholms Handelskammares Medlingsinstitut.

Om medling inte leder till att tvisten löses inom den tid som anges i medlingsreglerna, ska den i stället avgöras genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstituts Regler för Förenklat skiljeförfarande, varvid skiljedomsinstitutet ska utse skiljeman.

§ 22. Ikraftträdande

Denna ändrade förbundsordning träder i kraft den 1 januari 2015.

Ändringar och tillägg till denna förbundsordning ska fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige. Direktionen ska ges möjlighet att yttra sig över förslag om förändrad förbundsordning

BILAGA

FÖRSLAG - Reglemente för kommunalförbundet Norrvatten

Utöver vad kommunallagen (1991:900) stadgar samt vad som föreskrivs i förbundsordning, antagen av medlemskommunernas kommunfullmäktige, ska följande gälla för förbundet.

§ 1. Sammanträden

Direktionen sammanträder på tid och plats som direktionen beslutar eller när ordföranden anser det behövt. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas.

§ 2. Jäv

Ledamot och eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv, får åter tjänstgöra sedan det ärende handlagts, i vilket jäv förelåg.

§ 3. Inkallande av ersättare

Ledamot som är förhindrad att tjänstgöra ska snarast meddela detta till direktionens kansli för inkallande av ersättare.

§ 4. Ersättarnas tjänstgöring

Om ordinarie ledamot är förhindrad att tjänstgöra ska i första hand inkallas ersättare representerande samma kommun som ledamoten med förfall. I andra hand ska ersättare från samma parti inkallas.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att närvara vid sammanträde med direktionen och yttra sig. För ersättare utgår ersättning efter samma grunder som ledamot.

Ledamot som inställer sig under pågående sammanträde har alltid rätt att tjänstgöra, även om ersättare trätt i ledamotens ställe.

Ersättare som börjat tjänstgöra har företräde framför annan ersättare, även om turordningen därmed rubbas.

§ 5. Ersättare för ordföranden

Om varken ordförande eller någon vice ordförande kan tjänstgöra ska den ledamot som är äldst fullgöra ordförandens uppgifter. Om ordföranden för längre tid är förhindrad att fullgöra sina uppgifter, får direktionen utse annan ledamot att fullgöra ordförandens uppgifter.

§ 6. Kallelse

Kallelse ska vara skriftlig – vanlig post eller e-post - och innehålla tid och plats för sammanträdet, föredragningslista samt de handlingar ordföranden anser behövs. Kallelse och handlingar ska tillställas ersättare. Kallelse och handlingar ska om inte synnerliga skäl föranleder annat, vara ledamöter och ersättare tillhanda en vecka innan sammanträdet.

§ 7. Justering

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot som utses av direktionen.

§ 8. Delgivning

Delgivning sker med ordföranden eller den eller de tjänstemän direktionen bestämmer.

§ 9. Undertecknande av handlingar

Handlingar som beslutas av direktionen undertecknas av ordföranden och den eller de tjänstemän direktionen bestämmer.

§ 10. Delegation

Kommunalförbundets delegationsordning fastställs i särskilt dokument.